

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.—Kiêm-sắc-bổ-huôn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2\$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-huôn (Đơn bổ huyết học khí suy) Mỗi hộp 2 huôn giá.	1 09
3.—Hóa-dâm-chỉ-khải (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi khoa căng-cơ-táng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thân hiệu phát-lạnh-láng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá	0 16
6.—Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá.	0 16
7.—Sưu-độc-linh-dược (Trị bệnh ho, liểu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8.—Thân hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con nít) Mỗi ve giá.	1 00
9.—Thanh-tạng-huôn (Thuốc xỏ) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dán trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá.	0 20
11.—Sanh-phát-bá-thảo-giũ (Thuốc nước xỏ cho nước tóc) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau đầu) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu phân (Trị bệnh phỏng lửa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chởi nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16.—Bạch tỵ giũ (Dầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17.—Tiếng dược eo (Trị bệnh lạt) Mỗi thỏ giá	0 20
18.—Châu phách sanh cơ-táng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
19.—Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
20.—Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21.—Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 08
22.—Vi-tê-sanh trật đã huôn, (Hoặc té cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá.	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Đường. Mỗi ve giá.	0 25
24.—Vạn ứng phật đơn (Trị bệnh nhưi đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25.—Dầu đầu khâu (Nhứt dầu nóng lạnh, số, nước) Mỗi ve giá.	0 10
26.—Bông gòn thuốc (Đồ để rửa ghê) Mỗi gói giá.	0 20
27.—Mộng-tiên-trà (Trà bổ á-phận) Giá mỗi gói là.	1 50

Lời-dường hằng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra này muốn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vì nào có gởi thơ xin, thì Bôn-dường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Tirage: 1.500 exemplaires!

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Hq: ch. Sat

nông-cô min-đam

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce
PARAISSANT LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17
Ngày 14 Novembre
1918

農 賈 茗 談

Số 88
Ngày 11 tháng mười
năm Mậu-Ngũ

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance</p>	<p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sát</p> <p>Đại-biểu: Đặng-thức-Liêng. — Nguyễn-viên-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thơ, hoặc đến tại Bôn-quán mà thương nghị.</p>
---	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat.— SAIGON.

Ông nào mua báo xin đóng gium tiền trước

附 借 國 債	<p>SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT NATIONAL</p> <p>Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái</p>	義 民 必 宜
------------------	--	------------------

附 借 國 債	<p>SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT NATIONAL</p> <p>Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái</p>	義 民 必 宜
------------------	--	------------------

MỤC LỤC

1. Giải nghĩa cuộc quốc-trái năm 1918.	12. Các tỉnh Nam-kỳ đua nhau giúp quốc-trái.
2. Lý tài dư luận.	13. Truyền tín.
3. A-lê-mâm chịu đầu.	14. Công-văn.
4. Phải trồng cây.	15. Lời rao đấu giá.
5. Cát nghĩa giặc Âu-châu.	16. Gương phong tục.
6. Cuộc quốc-trái kỳ thứ tư.	17. Rạp hát Casino tại Bentre.
7. Quốc-trái kỳ thứ tư.	18. Lụy vì tình.
8. Báo đổi tên.	19. Tụy-Kiều.
9. Giá lúa, giá bạc.	20. Minh tạ lương-y.
10. Cuộc quốc-trái Cái-bè.	21. Thủ giang hồ.
11. Cuộc quốc-trái bên Đại-pháp.	

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG-TỈNH THÀNH. - MỘT TIỆM TRONG NAM-KY

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. - Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HUỒN

Phẩm mà đơn-bà khác hơn đơn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường-kinh, 2° sanh-đồ mà thôi. Nếu hồ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kinh đều đặn. Nếu đường-kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho được. Ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cầm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, ưu-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phương thuốc mẫu-nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hàng gìn lòng cứu giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm huyên đở trị cho các chứng bệnh đơn-bà đến dường đáng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà rời sanh con dễ cháu cũng nhiều, thì như đơn-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại động an thai hẻo an, chứng sanh con ra được mạnh mẽ nữa, ily là một phương thuốc rất hay, đở trị các chứng bệnh đơn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chỉ trị các chứng kể ra sau này:

- 1. Đường-kinh hoặc trễ, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
- 2. Bạch-dái, Bạch-dâm, ra hoai không dứt;
- 3. Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm;
- 4. Khí huyết đều hư, đường-kinh không có;
- 5. Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như muốn làm băng;
- 6. Đường-kinh đi nghẹn, sanh ra thể huyết, trong bụng thì đau;
- 7. Thân thể chẳng yên, xây-xâm-mặt mày, ăn uống không tiêu;
- 8. Đau lưng, mỏi chân, vàng mắt, òm gáy;
- 9. Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoai hoai rồi rồi ở huyết mà đau, hoặc là-phao phồng eo.

với nước trà. Còn đơn-bà dễ thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.
CỬ AN: Những đó sông-sít, lạnh lẽo, càng là đó rang-nước uống này, độc-địa chẳng nên dùng.
Mỗi hộp 2 hào, giá là... 1 \$ 00

Tổ sanh được thấy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tiến hoá chứng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng này, cho nên phép làm thuốc cũng phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chữa trị các chứng kể ra sau này:

- Và các chứng ban,
- Bồn mửa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhưt đầu,
- Thối chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn nữa yã,
- Đau bụng sinh bụng,
- Tráng phong tráng đâm,
- Bất tỉnh nhưn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Khiết máu kiết đâm,
- Nhớt mỗi chứng mồm,
- Tinh thần bất hải,
- Tráng thử phát nóng,
- Thầy thể bất phục,
- Vị chẳng tiêu hoá,
- Đi ghe đại sống,
- Son phong bạch rớt,
- Đang gờ nổi sần.

GÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. - Con gái phải uống 3 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

- Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
- Mỗi 10 ve..... 0 90

Nhị-khoa-công-cơ-táng

Chỉ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo phong hàn, mình nóng, mặt đỏ, đăm ngàn chặn con mắt lác liên, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bất tỉnh nhưn sự, miệng mũi trướng khí, trong ruột đau thối, hơi thở khô khô mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay gục chơn, đường đại huật bón, hoặc miệng uôm khô khan lại hay khác nước, ily là chứng MANG-KINH-PHONG, phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mưa, khi yá rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, òm gáy khô khô, ọc sứa, ăn uống chẳng được, khêc có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại đương tiêu không tới, tay chơn lạnh ngắt, rét lâu chẳng hết, ily là chứng MANG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tuổi 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 3 lần. Từ 4 tháng tuổi 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trẻ động các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

- Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Bạch trược cao

Thuốc này đở trị các bệnh lỵ, hoặc đái gât, lỵ máu, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lỵ đỏ, lỵ huyết, chảy ra liên đở có theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh khác.

Trương mỗi hộp 10 hào có chỉ cách dùng.
Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 00

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

Rượu Sâm-banh hio MARQUIS DE BERGEN là rượu nhứt hảo lạ

Trại thợ mộc hiệu Lục-Long ở Nguyễn-long-Thảo & tại chợ Lái-thiêu

Trại thợ mộc tối sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thudaumot, có đóng sẵn đủ bảng án dài mặt gỗ liễn từ 1=40 cho đến 2=20, bề ngang 0=80 cho đến 1=15; bảng án chữ kiểu từ linh (long, lân, qui, phụng), bảng án cửa cường 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và bảng án mặt đất bằng tròn một cột xây, chường chạm tam lan từ 1=55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giấy lá tây, bằng rượu (table d'apéritifs), bằng rứa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, cả áo trên tủ áo kiền, tủ thờ cần, hiên hiên thanh thờ kiền về sơn thày, chử òc, chử vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt dĩa, và có đủ thứ đồ tiện, những là chưng đèn, đèn, hộp, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, bát thày đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời tron bển, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một cái tiệm ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ cần thứ tron đều có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại tiệm tôi nước này 10 làm sáng, hoặc là đặt món chỉ chừng dọn xong của thì tôi sáng lòng mau làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG-THẢO, Chủ trại hình cò,

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đặng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mộ, vân vân... Giá rẻ đở tốt mà làm mau, nếu quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BÌNH Graveur 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

- Mỗi gói 10 bánh... 0 \$ 10
- Mỗi hộp 100 bánh... 0 90

TIỆM Trương-văn-Hanh SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đở phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mượn đèn khí (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỳ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mớ và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contrre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đở).

Hoặc muốn biết giá đở trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đở phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH chủ nhân.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bãi số 110 (ngăn trước Toà Tân-đảo, hiệu là Tân-phát-Long, đờ sữa; Đền Tito-Landi và đền Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy bát và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi quý-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được, miêng là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin đờ như vậy:

NGUYỄN-VĂN-CHUỘC 110, Rue d'Adran

Saigon.

Thơ vạy mới phải

Mới nghe qua cái ĐỀ-mục cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chứng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vạy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là **Thơ Vạy mới phải?**

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon này nhà sách đều có bán, tại quán Nông-cổ-Min-đam Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CÙ GIÁ VÀ CÙ TRÀM

Kính cùng Lục-châu chủ quân-tử rõ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Calcông Tràm và Calcông giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạn, để dùng mà âm nệm nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vĩ muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin viết thư cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vĩ.

Nay kính
TRẦN-TẤN-TÀI
Marchand de bois à Hachgia.

NAM HONG PHÁT

KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang gare xe lửa Saigon-Govap
tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu lạy và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, miễn kỳ lưỡng giới tôi chi ở máy ông.

HUTIN-HU-ET.

NAM-KY CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là: Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giấy rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chi, hoặc giấy rách như là giấy vải, giấy lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vậy:

- 1° Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
- 2° Giấy rách lộn lao mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
- 3° Giấy rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giấy đen thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giấy rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE « Michel THO » 93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, dầu và xà-bông thơm, phân thoa mặt, vớ, giấy lưng giá, ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ARDIN ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hút tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lãnh in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng, Tổng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyện đủ thứ, sửa máy may viết các hiệu.

Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua dùm cho có mà gửi chẳng nệ công.

Michel LE-VAN-THO.

ĐẦU ESSENCE HAY LAM

Dầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, kiểu độc hay lắm. Bất kỳ nam phụ tao ôu, có đóm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, số mũi, nhức đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thấy đều dùng được, trong uông ngoài thoa rất nên thần diệu.

Tại tiệm Nhì-Thiên-Đường Cholon có bán.

GIÁ: { Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MÌNH HANG DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội còi Đông-Dương mà thôi.

NÔNG-CỔ-MIN-ĐÀM

GIẢI NGHĨA CUỘC QUỐC-TRÁI NĂM 1918

Quốc-trái nghĩa là gì?

Nhà-nước Đại-pháp lấy nội trong phú thuế hằng niên thì đủ mà để đương các khoản chi phí thường lệ. Nhưng mà gặp hồi chi phí phi thường như nhằm cơn binh cách bây giờ, thì không có sẵn của sức tích tồn lưu ở đâu như bên Đông-dương mà lấy ra mà dùng, cho nên cũng phải tùy theo hết thảy các nước khác mà dùng phương thế y như hết thảy những người nào có việc chi phí xấp xỉ quá sức của mình dự đề: là phải đi vay.

Có phải một mình Đại-pháp thì phải đi vay hay không?

Chẳng phải vậy. Hết thảy các nước có đầy động cang qua thì đều phải đi vay. Nước Anh cát-lợi, nước Y-dại-lợi, nước Nga-la-tư, đều đã có vay lớn nhiều phen. Chúng-quốc Huê-kỳ nhập cuộc đóng cửa mới một năm rưỡi nay mà đã vay được ba kỳ ước chừng 80 ngàn triệu francs (là 20 ngàn triệu bạc đồng). Nhứt-nhĩ-mạn đã vay gần 160 ngàn triệu francs (là 25 ngàn triệu bạc đồng) mà nay cũng đó lại còn đương đi vay kỳ thứ chín. Nước Đại-pháp là nước giàu hơn hết trong thế gian, và đã dự định lâu hơn hết, mà mới vay có gần 36 ngàn triệu francs (là 9 ngàn triệu bạc đồng) mà thôi. Chiến tranh nay đã dặng nam-năm rồi, mà Đại-pháp ngờ cũng công chúng trợ tá mới lần thứ tư mà thôi. Từ năm 1915, năm nào cũng lối chừng tháng này thì Mâu-quốc mới là phải ngổ cũng hết thảy chúng con trợ tá.

Vì làm sao mà Đại-pháp lại đi vay?

Như chúng ta vừa mới giải, Đại-pháp đi vay là bởi vì lấy nội phú thuế thường lệ thì không thể nào mà để đương nổi những việc chi phí quá bội phải cam trong vụ điều binh chinh chiến: như là rèn đúc gia bội những súng đại bác đủ cỡ, sáng khai huê bác, súng tiểu thương,

dạn trái phá, bị đạn, các loại pháo nổ, phi luân (máy bay), xe hơi, đủ thứ binh liệu binh khí; đóng tàu đóng hải, vận lương lương cho đạo binh Đại-pháp và Đông-minh, cho công tượng các lò các xưởng, cho binh dân không chinh chiến; Nhưng phục và khí cụ—tiền trợ cấp cho chinh phụ quả cư, cho binh biên bái dịch—tư cấp cho gia quyến những kẻ tuyên triệu tưng chinh—tiền tiên bồi cho các nước tiểu quốc bị xâm lăng (Belgique, Serbie), vân vân.

Nói rút lại Đại-pháp phải vay mà trả những khoản chi phí kinh cụ phải đương về việc vệ quốc mà phú thuế thường lệ không bao nổi.

Vì có gì Đại-pháp đã rất dỗi giàu mà còn lại phải vay?

Sự sản của Đại-pháp trị giá là 350 ngàn triệu francs (là 90 ngàn triệu bạc đồng) và huê lợi mỗi năm là 35 ngàn triệu francs không phải là tiền bạc hiện ròng, ấy là trị giá đất nhà, các công cụ xưởng, các sở công nghệ. Còn huê lợi thường niên thì thuế khóa trích lấy hết một phần nhiều: chỉ còn lại bao nhiêu thì vừa đủ xây dựng.

Vậy thì làm sao lại không chinh liêm trong nhơn dân?

Nhà-nước Đại-pháp đã có gia tăng thuế cũ và cũng đã có lập thêm thuế mới, nhưng mà nếu gán chung ra thì mỗi người đều phải đóng, và nếu dùng cách ấy mà sung binh phí, thì ắt là những kẻ nghèo hơn hết không thể nào mà chạy cho có mà ăn.—Và lại Nhà-nước chẳng nên thâu thuế lợi quá nhiều. Phải có tiền vận hành thì người mới sống.

Sau nữa là phải xét rằng Đại-pháp là quảng đại luôn luôn, cho nên không có gia tăng thuế khóa bên còi Đông-Dương từ khi có giặc đến chừ: ấy là nội trong thế giới có một xứ này dặng như vậy.

Vậy như cho vay thì lấy gì làm chắc rằng tiền mình khỏi mất và tiền lợi rồi sẽ trả cho mình? Vậy thì mình có nên

tin một lời hứa không của. Nhà nước hay chăng?

350 ngàn triệu francs tiền của Đại-pháp là cũng đủ mà bảo kiết cho mình. Đã hơn nửa kỷ, nghĩa là từ hơn 50 năm nay, Đại-pháp vẫn cứ một mực chắc chắn mà giữ lời khế ước thì cũng đủ mà thị tín với mình hơn là chi hết thảy.

Cứ theo lời mình hỏi mà suy ra thì là mình thiết tưởng Chánh-phủ, nghĩa là Đại-pháp, vẫn tin tưởng là cái chi chi không dĩa dấp gì với mình, xa lạ chi cùng mình. Ấy vậy mà mình cũng hết thảy quốc dân khác—đây là lời phân cùng người Đại-pháp—thì cũng như là nước Đại-pháp đó chớ ai, và nội một lời hứa không mà mình nói đó là lời hứa chung của mọi người nam phụ lão ấu, của mỗi sở công-nghệ, thương-cổ, canh-nông bên nước Đại-pháp và trong các thuộc-địa Đại-pháp đồng hiệp lại. Vậy thì một hòn núi vàng đề đó mà bảo kiết những giấy quốc-trái cho mình có chắc hơn lẽ ấy dặng chăng?

Bạc mình cho vay dầy rồi phải ra khỏi Đông-dương, thì chẳng là thiệt hại cho Đông-dương?

Nào phải như vậy đâu: bạc ấy đã không ra khỏi thuộc-địa này, mà lại để cho Đại-pháp dùng mà mua luôn luôn tại đây rất nhiều đồ sản vật: như những là gạo, bắp, đậu, mè, đồ khô, đồ hộp, café, vải bò, tơ lụa, dầu đu-đu tía, cây gỗ, các loại kim, vân vân... là toàn những đồ mua lấy bạc triệu mà kể.

Và chẳng thiếu chi nhà giàu cùng các hãng bạc, thì cũng đủ dư, mà sao lại còn chiêu quyền quốc-trái những người nghèo nàn và những kẻ quê mùa?

Đều ấy là bởi vì giặc này mà nước Nhứt-nhĩ-mạn khởi hẳn cùng chúng ta và ép chúng ta thọ dịch, thì chúng ta phải đánh mà tự thủ, mà vì chưng cũng là giặc của anh em, cũng là giặc của cháu con chúng ta, giặc của thần thờ chúng ta, và của những dân nhờ chúng ta bảo hộ, vì cũng là giặc tự thủ chung của hết

hãy chúng ta, cả Pháp cả Việt — vì hết thấy nhơn dân hiệp nhau lại mới thành ra nước — bởi vậy cả nước phải nên ước ao cho hết thấy mọi người đều có phụ tá vào cuộc quốc-trái này, nào là người Đại-pháp, người Annam, người Cao-man và người Lào, nào là giàu, nào là nghèo cũng phải tùy sức mình mà quyền nạp.

Vậy thì Đại-pháp vay tiền của mình để bao lâu?

Đại-pháp không phải kỳ một tuần, một tháng hay là một năm. Vay là vay mà để đời, muốn trả chừng nào thì trả. Nhưng mà danh vọng Đại-pháp rất đỗi lớn, tín thành Đại-pháp rất đỗi nên cần phục, cho nên khắp cả trong thế-giới đều có luôn luôn những người ước ao mà mua choặng văn-khê quốc-trái của Đại-pháp. Vì sự để cho muốn bán văn-khê lại chừng nào thì bán cũng đặng, cho nên phần mình là người cho vay, hề muốn lấy tiền lại chừng nào thì bán giấy mà lấy, vậy thì kỳ hạn mà làm gì?

Vậy đến chừng nào mình bán cái vé của mình lại cho người ta, thì mình có

thầu hỏi đủ số bạc đã đặng mà mua đặng không?

Cũng có lẽ, mà không chắc, có khi đủ, mà cũng có khi thiếu. Là cũng tùy theo thị giá trong lúc mình mua bán lại. Giấy nợ cũng như hàng hóa, giá trị cũng như lúa gạo, nhưng mà là một món hàng-hóa trừ có lời, lại khối kinh cang và khối hao mòn, chứ còn như lúa gạo thì phải tốn kém cho có chỗ vựa mà lại còn thêm phải làm, phải hư. Lúa thì cũng lên xuống từ 2 đồng cho tới 3 đồng một tạ, cũng như mỗi một cái vé quốc-trái thì cũng lên xuống, từ bạc nhỏ hơn, là 16 đồng với 18 đồng. Mà chắc rằng giặc yên rồi thì vé quốc-trái phải tăng giá lên cao. Nhưng kẻ nào có cho vay vé quốc-trái mà khéo giữ cầm vé lại thì cũng như bảo hiểm trước phận lợi cho chắc chắn.

Cát nghĩa cho đặng hiệu, nếu cát dành giấy quốc-trái cho đến khi mãn giặc sẽ bán lại, thì vì làm sao mà có lời nhiều?

Có khó gì! Đại-pháp có vay thì tự nhiên cứ vay theo tiền trong nước là đồng franc. Còn bạc đồng của ta đây thường giá là 2 fr. 50, một hai khi giá bạc xuống 2 fr. 25, có khi có 2 fr. cũng có. Vì bạc lên giá cho nên bạc đồng hãy

giờ thì giá tới từ 4 fr. 20 cho đến 4 fr. 40. Ấy vậy mà mãn giặc rồi thì chắc là bạc xuống giá chẳng sai, thì khi ấy bạc đồng cũng xuống giá vậy.

Như vậy thì sau phải có như vậy:

Vì như bây giờ mình mua theo giá bạc 4 fr. 30, một tấm giấy quốc-trái giá 100 quan, mình đóng có 70 fr. 80 thành ra có 16 \$ 47 mà thôi. Khi mãn giặc rồi, giấy quốc-trái này sẽ tăng giá lên thì ít là đặc giá lên đến 80 quan (giấy quốc-trái năm 1917 đặng kho có 68 fr. 60, năm nay đã tăng đặng 3 quan nữa rồi đó). May mà bạc đồng mình lại xuống giá 2 fr. 50 nữa thì giấy quốc-trái này sẽ bán lại đặng 32 \$ chẵn.

Từ nay cho đến khi mãn giặc thì mỗi năm mình cứ thầu tiền lời 4 francs (ước chừng 1\$) ấy là tiền lời thêm cho mình nữa.

Bởi thế cho nên mình xuất ra 15 \$ 17 trong tháng novembre 1918 này, thì tháng novembre này sang năm, giấy của mình bán lại đặng 33 \$; nếu rủi mà còn giặc đến năm 1920, thì đến tháng novembre năm đó sẽ bán lại đặng 34 đồng.

Vì giá bán bạc lên xuống, mà tiền mình giúp Mâu-quốc trong hai năm đặng một lời một.

Vậy thì quốc-trái thành ra một cuộc cho vay chắc chắn và có lời hay sao?

Hiện đương bây giờ là một cuộc cho vay chắc chắn và có lợi hơn hết trong thế-gian.

Vậy Đại-pháp đã hỏi mà vay, thì mình phải làm làm sao mà cho vay cho đặng?

Vay đây không có làm như tục lệ thường theo công việc trong các hãng bạc mà kéo nài số vay cùng phần lời nhiều ít, Đại-pháp cứ phát mãi phiếu hay là vé sanh tức như định là vậy. Muốn thì mua lấy một vé. Nhưng vậy những vé ấy là làm tại bên Đại-pháp, chưa gửi đến bên Đông-dương kịp, mình cứ đóng bạc trước cho người ta biểu bên Đại-pháp gửi về qua cho. Ấy gọi là « phụ-tá quốc-trái. » Phiếu quốc-trái năm 1915 và 1916 thì đã phát cho những người

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

cho vay rồi, còn phiếu quốc-trái năm 1917 thì bên tây đã gửi qua, gần tới.

Làm thế nào mà quyền nạp?

Cứ đóng bạc cho quan kho-bạc. Nếu mình ở chỗ thành thị lớn, như Saigon, Nam-vang, Đà-nẵng, Hà-nội hay là Hải-phòng thì tùy ý đặng đóng bạc tại kho bạc Nhà-nước, tại hàng bạc Đông-dương, tại hàng bạc công-nghệ Trung-huê. Rồi các hàng bạc ấy cũng như quan kho-bạc, cũng lo mà lấy vé bên Đại-pháp qua cho mình, còn các nơi khác thì chỉ phải đi nơi kho-bạc mà thôi. Như kho bạc cách xa làng mình quá, thì có quan Tham-biện Chủ-lĩnh dụng phương thế mà điều đình gián dị cho mình và thầu bạc tại một chỗ nào cho đặng cận tiện, trong mấy lúc người đi vắng với quan kho bạc.

Ai bằng chứng rằng mình đã có đóng bạc mà phụ tá quốc-trái?

Quan kho bạc có giao lại cho mình một miếng giấy. Miếng giấy ấy gọi là « Biên-lai » hay là « Biên-nhận » có ghi tên họ mình và đúng số bạc mình đã đóng tính ra tiền tây và tính ra bạc đồng. Quan kho bạc phải cấp phát biên-lai ấy xé trong số có giáp lai. Phải có cấp phát luôn luôn. Không đóng bạc mà không biên-lai hao giờ.

Vậy nếu như đích thân mình không đi đến kho bạc đặng thì mình chẳng là không có biên lai?

Sao lại không. Bất kỳ mình mượn ai đi thế, người Tây hay là người Nam, đem bạc mà đóng cho quan kho bạc, thì người ấy cũng phải đem về cho mình một lá biên-lai, cũng như đã nói trước đây, có ghi tên họ của mình và số bạc mình và tính ra bạc đồng, cùng có quan kho bạc ký tên. Bằng không như vậy, thì người đó đã ăn cắp của mình; nếu người đó nói rằng quan kho bạc không có giao biên-lai, thì là nói láo: người đó quả là người gian xấu, phải cáo báo cùng tòa án thì nó sẽ bị phạt nặng nề mà răn kẻ hậu lai.

Vậy thì biên lai đó chứng là chánh văn khê, phiếu hay là vé quốc-trái?

Không. Biên-lai đó là để làm chứng rằng mình đã có đóng bạc mà mua một cái vé quốc-trái, nhưng vậy chưa phải chánh là cái vé. Đến chừng nội trong kỳ bốn, năm tháng thì biên-lai ấy mới đổi lại đặng mà lấy cái vé thiệt, chứ bấy chầy là cầm nó mà thế ở tạm vậy. Thiệt là cũng như một cái vé tạm, để đến khi gửi về đến bên Đại-pháp thì mình mới đổi mà lấy vé như định. Nếu như mình có làm mất nó đi, hãy là mình để cho ai ăn cắp, thì sau không lãnh vé như định đặng mà bạc mình cũng phải mất. — Nhưng vậy Nhà-nước cũng có chăm chế rộng lượng tùy theo việc không nghi ngờ mà có bương chức làng thị chứng, thì kho bạc cũng lập tờ kê lại vì hàng có đặng bạc để mà cầm lấy thế tại cho biên-lai có tên họ đã làm mất hay là đã bị ăn cắp.

Nhơn lúc mấy kỳ quốc-trái năm 1915 và 1916, những người có cho vay phải buộc chạy lo nhiều bề lầy lăm bối rối. Vậy nay quan Toàn-quyền đã xin đặng cùng quan Thượng-thor bộ thuộc địa cho giảm bớt công việc, còn để lại ba điều: là nạp quyền, giao vé tạm và giao vé như định.

Vậy thì giao vé như định liền cho mình chẳng là dễ hơn?

Đặng như vậy thì dễ thiệt, nhưng mà ngại không đặng, là vì bởi chừng nào lấy đó quyền nạp xong rồi thì bên Đại-pháp mới làm văn khê như định.

Thiệt nghĩa thì một cái vé quốc-trái chánh, cái vé như định đó là gì?

Là một tấm giấy của Nhà-nước Đại-pháp nhìn rằng mình có cho Nhà-nước vay số tiền thiệt sắc đã biên vào đó, y lệ sanh tức cũng như đã biên vào đó.

Vậy thì có nhiều thứ vé hay không và những thứ nào?

Có ba thứ vé: vé đích danh, vé trống, vé phân hai.

Vé đích danh là làm sao?

Vé đích danh là một thứ vé có đăng bộ tại Paris, nơi bộ Hộ vào sổ Tổng trưởng công trái mà biên cho tên họ mình đứng làm của một mình mình. Như vậy thì đặng nhiều đều lợi ích, là như mình có làm mất, có bị ăn trộm, có bị cháy trong cơn hỏa hoạn, thì mình được xin một bản sao lục, cũng đặc dụng như bản

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES

có trữ mà thôi

chánh vậy. Mà cũng có nhiều chỗ trở ngại, là nếu mình muốn lãnh tiền lời, thì phải trình hay là cho người trình cùng quan kho bạc cái vé đích thiết mới được, và nếu mình muốn bán lại thì có bằng có đích thân mình, là những đồ giấy tờ phải đi xin mất ngày giờ và hao tốn mới có : ấy là cuộc đàm thoại thì phải có chỗ tương phản.

(Sau sẽ tiếp theo)

Cho nhà nước vay thì tròn on tròn nghĩa

LÝ TÀI DU' LUẬN

NAM-TRUNG QUYỀN LỢI

(Tiếp theo)

Kia; trong tỉnh Mytho có lập một hội Nông-nghiệp Tương-tế ngân-hàng đã hơn 5 năm nay. Các điền-chủ đều bòn vào hội ấy. Hiện nay thế-lực của hội rất mạnh mẽ, mỗi năm Đông-Dương Ngân-hàng giám ra bạc cho mà cho vay đến năm ba chục muôn đồng. Sự vay bạc này tiền lời rất nhẹ nhàn mà lại được phân hạn mà trả vốn nữa. Trong tỉnh Longxuyên hội Nông-nghiệp Tương-tế Ngân-hàng cũng mới lập thành. Lại nghe rằng Chaudoc, Baclieu, Sadec, Vinhlong và Bentre cũng muốn khởi mà làm nữa. Nếu mỗi tỉnh điền-chủ đều hiệp nhau mà lập một hội Nông-nghiệp Tương-tế như Mytho và Longxuyên thì chúng ta muốn có 10 triệu đồng bạc làm vốn mà cất 5 tòa nhà máy có khó chi đâu. Sự tổ-chức, cách động-tác và phần lợi ích về hội Nông-nghiệp Tương-tế thì tôi đương bày tỏ trong Đại-việt Tập-chí mấy tháng nay và ông Trần-nguyên-Lượng cũng đã có luận trong Nông-cổ Min-đam và Nam-trung Nhật-báo. Xin đồng-bang xem cho kỹ những bài ấy thì mới thấy lời tôi luận hề lập được hội Nông-nghiệp Tương-tế

đều trong các tỉnh thì tự nhiên có tư-bản, ấy chẳng phải là lời vọng thuyết. Đã biết hề muốn vay bạc thì phải thế chung đất, song đất là một vật chết, nếu đem thế chung lấy tiền làm việc khác, mình cũng còn làm chủ, cũng còn thâu huê lợi hoải, thì có hại chi đâu.

Trong báo Nông-Cổ-Min-Đam ngày 18 Avril 1918 ông Trần-nguyên-Lượng là Phó-Hội-trưởng hội Nông-nghiệp Tương-tế tỉnh Mytho có luận rằng: « Công việc của người có lúa, của người xay gạo và người dân mại mà bán gạo, thì vì chẳng khác chi với công việc của người nuôi lợn, kéo chỉ và dệt lụa. Cả ba phải chia công việc ra mà làm, mỗi người riêng mỗi cuộc thì mới làm lớn được, bằng một người mà gồm cả ba công việc thì không rồi chi hết. » Ông Trần-nguyên-Lượng là người sốt sắn về sự tân-hóa của quốc-dân, ngài thấy đồng-bang ta chưa quen nghề công cơ, ngài sợ cả mẽ nhiều việc không kham, nên ngài luận như thế, chứ tôi nghĩ bên Pháp-quốc có nhiều người về trồng nho ép ra rượu, về bán rượu một lược. Còn bên Algérie (Á-nhĩ-cập-nhĩ) có nhiều nhà về trồng thuốc, về chế thuốc, về bán thuốc hút một lược, mà những người ấy cũng làm

lớn được vậy. Theo ý tôi thì người cày ruộng, người xay gạo và người bán gạo muốn cho bình quyền với nhau, không ai được kềm chế ai, thì một người phải gồm luôn ba việc ấy mới được, bằng không thì cũng phải làm thế nào cho ba việc ấy đều liên lạc với nhau, đừng khỏi thấy nhúng mưu kể bày ra mà đoạt lợi với nhau mới phải. Nếu nay muốn lập nhà máy mà hội nhà máy thì riêng, hội điền-chủ thì riêng rồi hội bán gạo lại riêng nữa, không đấn đấp chi với nhau hết, thì chi khỏi hội nào lo giữ phần lợi cho hội ấy, rồi bán gạo sao cũng muốn mua gạo rẻ bán mới có lời, người xay gạo sao cũng muốn mua lúa rẻ xay mới khá, dường ấy người chủ ruộng là người chịu lúa phải chịu ép hay sao? Mà nếu chủ ruộng chịu ép họ giận không thèn bán lúa rồi nhà máy lấy chi mà xay, người bán lấy chi mà bán.

Chi-bằng những điền chủ trong mỗi tỉnh đều lập một hội Nông-nghiệp Tương-tế. Các hội ấy lập rồi bèn hiệp lại mà lập một Nông-nghiệp Tương-tế Tổng-cước. Tổng-cước mới đứng ra kêu bòn mà lập nhà máy. Điền chủ là hội viên hội Nông-nghiệp Tương-tế, bèn vay bạc, mà hèn vào hội nhà máy. Hề nhà máy lập xong

Thuốc hút

hiệu
CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hơn mua thường là

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trụ ma thôi.

rồi thì khá đặt một Cốc-mễ thông-thương Tổng-cước tại Saigon để coi bán gạo lúa. Đã biết theo kinh tế học thì sự chia công việc mà làm là một chức rất hay. Trong một nhà còn phải chia ra chớng kiêm tiến, vợ nuôi con, tổ nấu cơm thay; hưởng chỉ là mở ruộng, xay lúa, bán gạo cả ba việc đều quan hệ, lẽ đâu một người coi cho biết. Song trong công việc làm phải đặt phương pháp cho rành rẽ. Nông-nghiệp Tương-tế thì có hội cai quản riêng, nhà máy xay cũng phải có hội cai quản riêng, đến Cốc-mễ thông-thương cũng phải vậy mới được, chỉ yếu phần ai này lo cho thành công việc thì thôi.

Theo lời tôi đã luận trên đây thì phần tư-bản mình chắc kiếm được rồi. Vậy như bây giờ chúng ta muốn khởi công lập nhà máy thì phải mua máy tại đâu, phải mượn ai tiền và phải cất chi hết nào? Bên Mầu-quốc ta là nước Đại-Pháp, cuộc chế tạo thì tinh tấn chẳng thua chi các nước khác. Nếu chúng ta muốn nổi lập xưởng mà kinh dinh công-nghệ, theo lẽ tự nhiên thì chúng ta phải cậy sức chế tạo gia của Mầu-quốc giúp máy móc mới phải. Ngặt đã 4 năm nay Mầu-quốc ta bị quân Đức-tặc xâm lấn biên cương, phải rút gươm ra diệt tru tàn bạo. Các công xưởng đều mắc chuyên đúc súng

làm đạn, không làm cơ khí được nhiều nữa. Vậy nay chúng ta muốn đặt máy xay lúa thì phải đặt chỗ xứ khác làm. Những nhà máy của khách trú lập tại Cholon phần nhiều đều dùng máy Hồng-Mao hoặc Huệ-Kỳ. Mà hai nước này nay mắc tiếp với Mầu-quốc ta đang tan trạ Đức-tặc, thế thì công xưởng cũng không rành mà lo làm máy cho ta được. Vậy chúng ta muốn đặt máy xay lúa thì chỉ còn có đặt bên Nhật-Bổn mà thôi.

(Sau sẽ tiếp theo)

HỒ-BIỆU-CHÁNH.

Aichonhànước vay nhiều chừng nào thì có công lớn chừng này

A-lơ-măn chịu đau

Havas, 11 và 12 Novembre 1918, cho hay rằng A-lơ-măn chịu hết các đều ép buộc mà xin bãi chiến. Đồng-minh đã chịu cho A-lơ-măn bãi chiến rồi, hồi sáu giờ sớm mai ngày 12 Novembre, 11 giờ trưa ngày ấy, các chiến sĩ người đất trận đều giải giáp.

Phải trồng cây

Công-luận-báo số 174, nơi trương thời có Hồ-Sum Tiên-sanh luận bài « Phải trồng cây » như vậy:

« Tôi hằng xem chủ-quốc chánh-sách (luật chánh trị của các nước) bên cõi Thới-Đông, duy có nước Nhật-bổn chuyên giảng Lâm-chánh-học, đặt điều-hòa khí phong-vô cho thuận thời tiết. Vì vậy nước Nhật-bổn bấy lâu, « nghe bảo hùng dũng-tổ, núi lửa dấy thì « có, chớ chẳng hề có sự nản hạn bao « giờ.

« Nền các nước bên Âu-châu, nước nào « chuyên việc trồng cây, theo đường đi phải « trồng cây, chẳng những là rút nản độc « cho khách đi đường mà thôi, cũng là « điều-hòa khí phong-vô cho thuận thời « đó. Bởi vậy nước Nhật-bổn bờ ruộng « cũng trồng cây tất cả.

« Vậy tôi tưởng chủ-vị điển-chủ cũng « nên ép tá-diễn phải trồng cây theo bờ « ruộng cho đều thì chẳng hề có sự mưa « thất thời-tiết và nản hạn như năm nay « vậy. Vì trong loài thảo mộc nó có khí « tương ứng cùng sự nản mưa. Nếu chẳng « tin rằng sự trồng cây mà điều-hòa « khí phong-vô xin hãy xem trong mỗi « năm trời mưa, trên rừng trên núi, « những chỗ có cây nhiều thì trời hay mưa « hơn là các nơi đồng trống. Nền bờ « ruộng có trồng cây thì là phải hơn.

« Song sự trồng cây chẳng chi là khó, « cây chi cũng dặng, hoặc trồng sao-gỗ « đầu-gáo thì tốt, không thì trồng me « tràm-bầu cũng dặng, miếng là có cây « thì thôi. Nhưng không phải có ích sự « phong điều vô thuận, lại cũng là một « sự lợi có cây cũi cho điền-chủ nữa.

« Nếu bờ ruộng trồng lục-chậu mà « trồng cây dặng tất cả rồi, tôi tưởng « chẳng hề có sự mưa nản không chừng « như bấy lâu nay vậy. Xin chủ-tôn gia « ý, ấy là đều ích lợi rất lớn. »

Tôi xin đứng ra mà thay mặt cho những trang đồng bôn của tôi mà nghịch luận cùng Lê-tiên-sanh như vậy :

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cơ các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ HỒNG-mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dế như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kéo mà làm đó giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi, không có hiệu nào sánh kịp.

Có một mình hàng LOUIS OGLIASTRO ETC. có trụ ma thôi.

« Tiên-sanh luận rằng: Nước Nhứt nhờ chuyên giảng Lâm-chánh-học đặng điều-hòa khí phong-vô cho thuận thời-tiết, nên nước Nhứt bây lâu chỉ nghe bão-bùng đồng tồ, mũi lửa dầy chớ chẳng hề có sự nân hạn. »

Đây Tiên-sanh muốn luận về Thảo-mộc-học (1) phải chăng? Tiên-sanh luận rằng: Trồng cây sớ dĩ rất nân độc cho khách đi đường, thì tối phục... Vì trong nguyên chất cây thường có nhiều thanh-ký, khi mình thở trước khí ra thì hích thanh-khi và không-khi vào mà hỗ trợ lấy huyết mạch trong thân mình. Duy có điều Tiên-sanh luận rằng trồng cây cho đặng điều-hòa khí phong-vô mà trừ tại hạn háng thì tối lấy làm tức cười. Vì chưa rõ Tiên-sanh coi sách bói nào mà nói bươn đó? Sao mà Tiên-sanh dám quyết đoán như vậy?

Tiên-sanh ôi! Chúng ta sanh nhằm thời dợt cạnh-tranh này, là buổi mạnh sông yếu thác, là lúc những trang thờ-già phải vạch đường giặc bước cho mây triệu đồng-bào còn đang bước thăng bước dùn nơi đường tân-hóa, ngoài nẻo thương-trường, lại là lúc của các đảng thờ-già phải suy nghĩ mà đề xướng ra cái ý kiến nào cao xa, cái tư tưởng nào huyền diệu, ngõ hầu mây triệu đồng-bang triêm-nguồn đó như là một ánh đèn loà trong lúc bị chiếm thuyến! Và lại Tiên-sanh là người bính-bút một số báo-chương là người đại-biểu cho mây triệu trẻ hậu-sanh (kẻ luôn vừa tôi nữa) mà Tiên-sanh thiêu chỉ chỗ thấy rộng nghe xa, lựa là phải trưng bày đề-xướng hoang-dàng vô-căn, tà-thuyết như vậy, mà làm cho chúng-trí phải mập-mỡ, về việc dị-doan li-mị.

Nguyên tôi vẫn là con nhà nông xuất thân, từ Nghiêm-tiên tôi dĩ thượng, cả mấy đời đều giới nghiệp nông, mà tôi háng nghe nghiêm thân tôi trần thuyết rằng: « Năm hạn hán là tại nơi thì tiết, và do nơi khí âm-dương không hòa đó thôi. Và lại, hiện nay, đất đồng nhiều chỗ phải bị hạn tại mùa màng hư hỏng. Nào có phải tại nơi bờ ruộng trồng cây cùng không trồng cây? Như đất đồng tại

hạt Myho, quận Cay-lây, đồng nào đồng nào lại không có trồng cây theo bờ ruộng, như tại làng Mỹ-trang, Mỹ-trường và nhiều chỗ khác, dài theo mé lộ kẻ ruộng cùng là bờ ruộng đều có trồng giống tràm-bầu và cây khác, mà mây chỗ ấy bị hạn tại, nông phu phải bắt mạ hai, ba lần đặng Tiên-sanh à! Sao mà lời Tiên-sanh không linh nghiệm chi hết vậy, Tiên-sanh???

Vậy từ đây xin Tiên-sanh có luận bài chi, cho có ích về nông, thương, kỹ-nghệ cho thích hiệp với thời nghi thì luận; xin chớ đặt đều mà nói không như thế... Ấy là tối vì đều công-ích mà tỏ với Tiên-sanh, vậy Tiên-sanh còn chớ cao-xa xin luận thêm cho ra chánh lý, tôi xin phụng đáp lời luận của Tiên-sanh cho đến cùng.

Phú sơn, CAO-HẢI-ĐỀ

(1) Thảo-mộc-học: Botanique.

Ai biết nhìn xài để tiên cho chánh phủ vay thì mới thiệt trọng-phu.

Cắt nghĩa việc giặc bên Âu-châu

Dịch tắt lại các lời diễn báo bên Đại-Pháp từ ngày 1er Janvier 1918.

Trong năm 1918, thì việc giặc bên Âu-châu đánh coi ra sốt sắng lắm.

Mặt trận bên Đại-Pháp.— Những quân nghich của Đại-Pháp và của các nước Liên-hiệp, từ tháng Mars cho đến tháng Juillet 1918, dợt năm lần ráng hết trí lực đặng làm cho tang binh của chúng ta và đặng lấy thành Paris là kinh-dó của Đại-Pháp.— Tuy vậy mà chúng nó đi tới được chừng vài ngàn thước mà thôi, chưa hề làm chi đặng theo sở nguyện của còn chúng nó, chúng ta thì đuổi chúng nó ra và lại làm cho chúng nó bao binh tổn trọng vô số.

Kể từ tháng Juillet thì quân nghich không còn thể công kích nổi nữa.

Ngày 19 Juillet là ngày Đức-tặc công kích lần chót hết thì binh Đại-Pháp Hồng-

Ấy là một thứ rượu rất diệu, rất ngon, rất quý, nội cỏi Đông-Dương này thiên hạ đều biết.

Muốn mua cho có rượu ngon, thì phải nài cho được cái nhãn hiệu này mà thôi.

COGNAC
O
P
JULES ROBIN & Co
Rượu Cỏ-Nhất
HIỆU
RÔ-BANH
Có một mình háng
LOUIS OGLIASTRO ET Co
có trữ mà thôi

mao-Huê-ký và Tỳ-lợi-Thì (belge) phân bị vì công-cùng cả và mặt trận bên Đại-Pháp; rồi từ đó đến nay, binh ta cứ thắng tới luôn.— Hiện bây giờ đây sự chiến thắng đã trọn về phần binh Liên-hiệp, còn phần thua của Đức-quốc thì chắc trong một ít tháng nữa mà thôi.

Từ ngày 19 Juillet cho đến ngày 1er Octobre 1918, các đạo binh Liên-hiệp cầm tù Đức-tặc 24 muôn 8 ngàn 4 trăm 94, (248.494) tên quân và 5.518 quan võ.— Lại đoạt đặng (3.600 súng đại-bát, 23.000 súng liên thính và những đồ chiến-bị cùng lương phạn háng hà sa số.

Binh của Liên-hiệp ta thâu phục được nhiều thành lớn và mây trạm làng.

Phi-công của Liên-hiệp muốn báo thù nhứt đặng hung bạo của Đức-tặc nhiều hại lương-dân trong mấy xứ chúng nó chiếm cứ đó, nên bay qua khỏi biên-cương rất xa mà bắn phá thành trì của Đức-quốc.

Ngoài biên thì nhờ chiến-thuyền Anh-cửa vò ra hải khẩu Bruges và Zebrugge là chỗ dinh trú tàu lặn của Đức-quốc, nhờ có vậy nên ngăn trở bớt cuộc thủy chiến rất bạo tàn của tàu lặn Đức-quốc thả ra mà phá hại cho đến tàu buôn nữa.

Mây trận đại thắng rạng danh ấy phá hư cơ-dó của Đức-tặc.— Từ ngày khai chiến đến nay Đức-quốc chắc mình phải thắng, mà nay dợt thấy tị lệ đã suy rồi nên hôm ngày 8 Octobre 1918 này mới xin với các nước Liên-hiệp bàn tính việc cầu hòa, trông mong làm như vậy nay có đờ chót dích hơn là đề dợt đến ngày đại bại.

Mặt trận bên nước Ý-dại-Lợi (Italie).— Bên Ý-dại-Lợi, quân Áo-quốc là đồng minh của Đức-tặc, trong tháng Juin rồi đây, dợt muốn công phá các đạo binh của Ý-dại Lợi, của Pháp-Quốc, của Anh-Quốc, song mà làm không nên việc, lại còn hao hết 25 ngàn binh, bị cầm tù và mất những đồ chiến bị vô số.

Thật trận ấy rồi, Áo quốc binh không dám công nữa.— Mới đây chúng nó lại hiệp với Đức-tặc mà xin cầu hòa.

Mặt trận Salonique (Hương-dông).— Phía mặt trận này thì các đạo binh Liên-

hiệp khởi ra công kích hôm ngày 10 Septembre: từ ấy thì binh ta liên thắng và đắc thế lắm. Trong có mười một ngày mà đánh ra làm hai nghìn đạo binh nghich là binh Bun-ga-ri, binh Áo quốc và binh Đức.— Đã vậy mà còn bắt cầm được hơn mây muôn binh, trang và trong nước Bun-ga-ri làm cho nước này đến đỗi hổ thẹn háng đầu, và vung chịu các điều lệ của Liên-hiệp.

Việc đắc thắng nơi mặt trận này là rất trọng. Bọn nghich của ta bên bướng đồng thì tang ra hết; bởi vì trong bốn nước giao chiến với chúng ta, thì nước Bun-ga-ri mới chịu háng đầu chúng ta rồi.

Bây giờ nơi miền Salonique thì chúng ta rành tay mà đánh quân Đức-tặc và Áo-tặc, song chúng nó còn đương cự gượng. Thừa dịp ấy ta ra tay trừ khử Thổ-nhĩ-ký (Turquie). Nước này vì bị nước Bun-ga-ri đầu ta cho nên làm cho chúng nó lla cách Đức-quốc hết thể thông đồng và hết nhờ binh khi nữa. Từ đây Thổ-nhĩ-ký ở trong tay ta. Bởi vậy nên nước ấy hiệp cùng Đức-quốc và Áo-quốc mà cầu hòa với ta.

Binh ta còn đương đuổi binh Đức-tặc và Áo-tặc tây phần lla với binh Bun-ga-ri để lấy giáp qui háng ta rồi. Binh Serbia hiệp với ta để tay lại được phần nữa nước mình, cách ba năm trước bị quân Áo-tặc và Bun-ga-ri mà thất cơ binh, nên phải fích trực.

Mặt trận tiêu Á-tê-A (Palestine).— Bên tiêu Á-tê-A binh Thổ-nhĩ-Ký mới đại bại và gán tiêu tán bởi bị tay binh Anh và Pháp đặng tại Palestine, có binh Arabes phụ tiếp, các đạo binh này từ ngày 20 septembre thì đã công kích và từ ấy cứ đuổi tới hoài.

Hiện nay, nơi mặt trận Palestine thì binh liên hiệp bắt đặng 8 muôn binh Thổ, Áo và binh Đức, lại lấy đặng 250 khẩu đại bát.

Nói tóm lại, từ tháng Juillet cho tới ngày nay nơi các mặt trận hết thấy, binh liên hiệp giao chiến với các binh tàn bạo của Đức quốc, Áo quốc, Bun-ga-ri và Thổ-nhĩ-ký, thì đắc thắng một cách rõ

ràng, làm cho binh nghich tặc phải thua thất cơ binh nhiều trận gồm giết, và ta bắt đặng tù giặc vô số, lấy đặng đồ binh khí, thuốc đạn, vật dụng và lương thảo háng há; lại diệt tru nước Bungari, làm cho nước ấy phải thâu binh bãi chiến và vung chịu các điều liên hiệp này buộc.

Các việc đắc thế ấy làm cho thính danh Pháp-Quốc chói lóa, vì Pháp-Quốc đã gánh vác phần nặng nề hơn hết trong cuộc chinh chiến này, và một phần địa cuộc của Pháp phải bị quân nghich độc ác chiếm đoạt và hủy phá.— Thính danh ấy cũng chói lóa đến Quốc dân Annam vì đã hết lòng trung liệt mà trợ giúp Pháp-Quốc về phần cụ túc, tin thành cùng ngân vật, lại thêm mây ngàn con người bốn quốc sang Đại-Pháp mà hiệp công chung sức ngó đặng bảo thủ Quốc gia và kẻ vai với người Pháp mà đấu chiến với kẻ nghich chung.

Đầu mình đi vay về mà cho nhà nước vay lại cũng phải làm, vì có vậy mới ra người thương nước

Cuộc Quốc-trái KỶ THỨ TƯ

Chưa đầy ba tuần lễ, mà số tiền cho vay đã hơn trọn kỳ quốc trái năm ngoái. Đến ngày 8 Novembre, tính đặng 47.738.324.50 f. Còn trọn kỳ quốc-trái năm rồi được có: 47.562.556.65 —

Trừ ra thì hơn được..... 175.767,85 —
Còn hai tuần lễ nữa, ráng sức như hai tuần lễ đầu vậy, ráng sức giúp cho nhiều hơn nữa cho tròn thì tròn chung, nào!

Nam-trung Nhứt-báo

Mỗi tuần xuất bản một kỳ
Giá trọn năm..... 5 \$ 00
Giá sáu tháng..... 3 00
Bán lẻ mỗi số..... 0 10
Báo quán tại đường Catinat, số 187, Saigon

Quốc-trái kỳ thứ tư

Các tỉnh Nam-kỳ giúp

SO TIỀN ĐÓNG ĐỀN NGÀY 2 NOVEMBRE 1918

Các tỉnh	Công-nho địa hạt	Công-nho làng	Nhơn dân	Cộng
Bacliou	42 497.00	162.273.00	146 344.90	351.114.90
Baria				
Bentre	63 737.70	148.680.00	160.043.40	372.461.10
Bienhoa		20.161.20	66.862.90	87.024.10
Cantho	63 720.00	104.515.00	127.208.40	295.443.40
Chaudoc	127.510.80	24.050.80	75 811.30	228.172.90
Giadinh			78.021.60	78 021.60
Gocong			148 998.60	148.998.60
Hatien	1 274.40	283.20	8.038.40	8.496.00
Longxuyen	155 618.00	8 867.00	67.020.00	231.516.00
Mytho	42 497.00	148 680.00	196.027.00	387.204.00
Rachgia	63 720.00	63 720.00	42.373.00	169.813.00
Sadec	84 977.00	148 733.10	14.847.10	379 257.90
Soctrang	44 250.00	355 150.00	296.225.00	695.625.00
Tanan	30 585.60	106 823.00	54.387.70	191.797.20
Tayninh	14 549.40	1.026.60	33 169.80	48.745.80
Thudaumot	42 480.00	36.178.80	144.351.60	223.010.40
Travinh	38 851.50	156 963.60	502.096.20	703 911.30
Vinhlong	25 488.00		161.866.50	187.354.50
Cholon	74 340.00	3000 00.00	207.473.28	581.743.28
Cap St-Jacques				36 515.10

Bảo đổi tên

Kính,

Tờ cùng duyệt báo chữ quán từ: TẬP NỮ GIỚI CHUNG nay đổi hiệu lại là: Đền nhà Nam và thay Tổng-lý mới.

Đến ngày 20 tháng Novembre này xuất bản.

Phản chữ qui khách mua báo, đã trả tiền rồi, hay chưa trả tiền, đều cũng gởi theo một luật chữ cũ.

NỮ-GIỚI-CHUNG.
Đông-nhơn cần-khất.

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 6 kilos chở tới nhà máy từ \$3.30 tới \$3.35.

Kho nhà nước	3f.75
Hãng Đông-Dương	3.75
Hongkong Shanghai	3.75
Chartered Bank	3.75
Banque Industrielle de Chine	3.75

Xin các ông chú-quên. Hãy đem bạc mua giấy quốc-trái đi.

Cuộc Quốc-trái

QUẬN CÁI-BÈ

Cuộc Quốc-trái quận Cai bè đã khởi đầu hôm ngày 20 Octobre 1918. Theo lời M. Mossy là quan chủ tỉnh Mytho nghị định, thì quận Cai bè (3 tổng: Lợi-Thuận, Phong-Hòa, Phong-Phú) đã mượn nhà in J. Viêt in ra 6.000 cái giấy số (xổ nhưn cuộc Quốc-trái), bán cho dân trong ba tổng, mỗi số giá là một đồng bạc (1 \$00).

Trong 6.000 số ấy sẽ phân ra 327 số rúng như sau đây:

1 số trúng độc đắc.	15 vé cho vay.
1 số.....	10 vé —
1 số.....	5 vé —
1 số.....	3 vé —
1 số.....	2 vé —
322 số trúng mỗi số	1 vé —

Cộng 327 số trúng.....

Những số trúng mà trong 8 ngày không hầu lãnh giấy biên lai tạm, thì sẽ bỏ vào hội. Những người được trúng số, (bất câu mây số) thì sẽ được đứng tên vào giấy Quốc-trái và nhà-nước sẽ phát văn-bằng cho mình làm trái-chủ.

Quan Chủ-tỉnh lại nầy chức chánh đồng-ly hội cho M. Phạm-trung-Tin nhứt hạng cai tổng (Lợi-thuận) là người hay cần tru quốc sự, công bình chánh trực bấy lâu đã có danh, và chức thủ bản cho M. Lê-ngọc-Thành Phó-Tổng Phong-Hòa cũng là người thanh liêm mẫn cán, nên quan trên mới phú thác cái trách nhiệm rất cán kíp cho hai vị viên quan này. Lúc 7 giờ ban mai ngày 26 Octobre 1918 thì có Quan Ghù tỉnh Mytho đến tại Cai bè nhóm hết hướng-chức làng trong quận và các tay cự-phủ hào-gia mà diễn-thuyết trong cuộc Quốc-trái và khuyên người bản-quốc phải hết lòng tá trợ Mậu-bang.

Vậy cuộc Quốc-trái định 14 Novembre 1918 sẽ xổ số tại quận Cai bè. Nên xin đóng băng trong quận lớn nhỏ mỗi người tùy lấy sức mà mua giấy Quốc-trái; trước là giúp Mậu-quốc trong lúc cần

Cuộc Quốc-trái
NĂM 1918 TẠI ĐẠI-PHÁP

qua, sau may có trúng dạng số này ngày sau cũng là cái lợi lớn. Và lại lúc này bạc xài 4f.20 mỗi đồng, nên mỗi số một đồng thì mỗi người chịu có 4f.20 mà thôi. Mà nếu ông nào HÈN TAY trúng số độc đắc (15 vé cho vay) thì ngày sau sẽ trở nên 1 ông nhà giàu nhỏ nhỏ.

Như không trúng thì giá một đồng bạc tỷ như tiền mình xài trong cuộc trả bánh vậy thôi, mà dạng tờ lòng nghĩa dân chẳng quên ơn giáo-hoá của nhà nước Đại-pháp

Phủ-sơn, CAO-HẢI-ĐỀ,

Ngày 20 Octobre là ngày mở cuộc Quốc-trái lần thứ tư, quan Giám-quốc Poincaré và các quan Đại-thần triều-dinh Đại-Pháp ký tên và biên số tiền cứu các ngài giúp Quốc-trái trong một cuốn sách vàng (livre d'or spécial).

Có bảy diên yển tại nhà hội thành-phố thiết đãi các quan.

Truyền-tin

Đức vua Lèo S. M. Sisavongvang có ủy quan Thống-sứ Lèo đá h dày-thếp cho quan Tổng-thống Toàn-quyền như vậy:

« Ngày nay tôi nhờ diên-tin Havas mà hay rằng Tuyết-Ki đã hàng đầu. Tôi lấy làm may mắn nhưn dịp này mà tỏ lại được cái tình tẻ quốc rất triệu mến thương bang Đại-Pháp, và cái sự vui mừng riêng của tôi vì nghe được tin lành là tin báo rao sự toàn thắng của Mậu-quốc và của các nước Đồng-minh; tôi ước ao ngày mở cuộc Quốc-trái tại Luang-prabang sẽ tới đây, thân dân trong tẻ quốc tỏ hết lòng cảm mến một lần nữa cùng nước bảo-hộ.

Ngày thứ bảy 2 Novembre, quan Tổng-thống Toàn-quyền, MM. Pasquier và Touzet Directeur et Chef de son Cabinet, Saint Mariy, Chef de secrétariat và các quan nơi Soái-phủ hiện diện tại Saigon có dự lễ cả của Monseigneur Mossard là Giám-Mục bưng Tây Nam-kỳ làm mà cầu cho linh hồn những lính Sơn-đá vì Đại-Pháp phải tàn thân nơi chiến-địa. Xế ngày ấy, quan Toàn-quyền có đến đất thánh Saigon và có để một tràng-hoa trên mộ các lính bộ và lính thủy chết tại Saigon.

Ngày chúa nhật 3 Novembre quan Toàn-quyền đi với MM. Pasquier và Touzet đến nhà thờ đạo Protestant mà dự cuộc trọng thờ bày ra dạng nhắc nhở những người anh đồng quyền sanh vì quê vức.

Lúc này hễ đi ngân kho bạc hoặc nhà bản (banque) thì phải nhớ quốc-trái, chớ khá làm ngo.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

Các tỉnh Nam-kỳ đua nhau giúp Quốc-trái

Số tiền các tỉnh Nam-kỳ giúp Quốc-trái kỳ thứ tư trong hai tuần lễ đầu.

Tỉnh Trà-ninh đứng bực nhứt, song chưa chắc, vì còn ba tuần lễ nữa.

Tỉnh nào tranh?— Các tỉnh giàu có ráng giúp nào, ráng đỡ tiền ra mà tranh lấy tiếng, nào.

Bản dưới đây kê chắc số tiền và ngôi bực của các tỉnh giúp Quốc-trái trong hai tuần lễ đầu.

CÁC TỈNH	SỐ TIỀN CHO vay trong tuần lễ đầu	SỐ TIỀN CHO vay trong tuần lễ thứ hai	theo tuần hai	Tuần lễ thứ hai so sánh nhiều ít với tuần lễ đầu	sắp theo bực và sự so sánh
Bacliou	31.488.30	114.856.00	4	4 lần nhiều hơn	1
Baria	19.380.50	7.364.20	19	hơn 2 lần ít hơn	16
Bentre	51.117.60	108.925.80	5	2 — nhiều —	5
Bienhoa	25.983.60	40.869.30	11	gần 2 — — —	8
Cantho	100.000.00	27.268.40	13	— 4 — ít —	17
Chaudoc	26.089.80	49.721.50	8	2 — nhiều —	7
Giadinh	35.187.60	42.834.00	9	hơn chút đỉnh	10
Gocong	77.136.60	71.852.00	7	cũng gần bằng	13
Hatien	5.900.00	1.038.30	20	6 lần ít hơn	18
Longxuyen	34.000.00	33.029.00	12	bằng	12
Mytho	54.693.00	141.334.00	2	gần 3 lần nhiều hơn	4
Rachgia	29.795.00	42.578.00	18	hơn 2 lần ít hơn	15
Sadec	60.215.40	85.331.70	6	hơn 1 phần tư	3
Soctrang					
Tanan	13.914.20	40.975.50	10	hơn 3 lần nhiều hơn	9
Tayninh	19.328.40	13.841.00	17	ít hơn chút đỉnh	14
Thudaumot	124.401.00	19.950.60	16	6 lần ít hơn	19
Travinh	255.039.30	253.056.90	1	bằng	11
Vinhlong	40.940.10	120.926.40	4	3 lần nhiều hơn	2
Cholon	183.213.00	24.110.20	14	8 lần ít hơn	20
Cap St Jacques	12.423.40	24.089.70	15	2 lần nhiều hơn	6

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tướng JUDEX đã hay mà lại vui, thuở nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm. Liệt-vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

Đàng-bà, mà cho nhà-nước vay thì được ơn, cũng như đi cúng chùa được phước vậy.

Rượu C6-nhac VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiếng hơn bốn chục năm nay.

Linh-vi-minh mà từ chiến, mình phải vì linh mà cho vay.

ĐỒNG-HỒ NHỎ HIỆU
« OMEGA »
 Công làm rất kì-lưỡng
 Chạy đúng hẳn hoi,
 Ấy là một thứ đồng-hồ rất quý; ai ai cũng ưa
 Cũng chuộng hơn hết.
 Một mình hãng **L. CAFFORT**
 ở tại đường **Catinat**
SAIGON
 CÓ BÁN MA THỜI

TÚY KIỀU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Ngành đi, chọt nói, chọt cười,
 Cáo say, chàng đã tỉnh bài làng ra.

Tiểu-thơ vội hét con Hoa (1):
 «Khuyên chàng chẳng cần thì ta có đôn!»

Sanh càng nát ruột, tan hồn,
 Chén mời phải ngậm bỏ-hòn,(2)
 ráo ngay!

Tiểu-thơ cười tỉnh nói say,
 Chưa xong cuộc rượu, lại bày
 trò chơi;

Bằng: «Hoa-nô đủ mọi tài,
 «Bàn đờn thứ gạo một bài chàng
 nghe»

Nàng đã choáng-váng tê-mê,
 Vưng lời, ra trước bình the vận đờn;

Bồn dầy như khóc như than,
 Khiến người trên tiệc cũng tan mắt
 lòng;

Cũng trong một tiếng tơ đồng,
 Người ngoài cười nụ,(3) người
 trong khóc thắm!

Hột châu lã-chả khôn cầm,
 Cúi đầu chàng những gạt thắm
 giọt Tương.

Tiểu-thơ lại thét lấy nàng:
 «Cuộc vui, khây khúc đoạn tràng
 ấy chi?»

«Sao chàng biết ý từ gì!
 «Cho chàng buồn-bà, tội thì tại
 người»

Sanh càng thắm thiết bối hối,
 Vội vàng nói nói, cười cười cho
 qua.

Thúc-sanh ngấm mặt đi chỗ khác, và
 chọt nói chọt cười.
 Cáo nói đã say, chàng đã tỉnh bài
 làng ra.

Tiểu-thơ thấy vậy, lại vội hét con Hoa-
 nô (là: Kiều) và nói: « Nếu máy khuyên
 chàng chẳng cần chén, thì ta đánh đờn
 mầy! » Thúc-sanh nghe nói: Càng nát
 ruột tan hồn,

Cho nên mỗi chén Kiều mời dường
 như ngậm bỏ-hòn (đang lăm) mà phải
 uống ráo ngay.

Tiểu-thơ dặt chí cười-tỉnh nói say, cuộc
 rượu dãi chưa xong lại thêm bày trò
 chơi ra nữa;

Mới nói với chàng Thúc rằng: « Con
 Hoa-nô này, đủ mọi tài hết; để tôi dạy
 nó, thử gạo một ít bản đờn cho chàng
 nghe chơi. »

Nàng Kiều nghe nói đã choáng váng
 tê-mê,
 Vưng lời rồi, mới ra trước bình the
 mà vận đờn.

Trong bốn dây đờn, đờn nghe ra như
 tiếng khóc, tiếng than;
 Khiến cho người trên tiệc, nghe ra
 cũng tan-nát lòng!

Cũng chung một tiếng tơ đồng, (là
 tiếng đờn) đó,
 Mà người, ngoài mặt thì cười nụ, mà
 người trong lòng khóc thắm!

Bởi có, nên hột châu lã-chả khôn cầm
 đặng,
 Cúi đầu chàng những gạt thắm
 giọt tương, lén (chùi nước mắt.)

Tiểu-thơ thấy, lại hét lấy con Hoa-nô,
 Nói sao đương cuộc vui mà mầy lại
 khây khúc đoạn tràng làm chi?

Sao mà mầy chẳng biết ý từ gì hết vậy?
 Làm cho chàng (chồng tao) buồn-bà,
 có phải tại người không?

Thúc-sanh nghe nói thêm thắm thiết
 bối hối nên lật dặt vội nói vội cười cho
 qua buổi;

NGHĨA XUÔI

Đấy nói: Thúc-Sanh thấy Kiều khôn-
 khở như thế, mới ngấm mặt qua chỗ
 khác lại làm bộ chọt nói chọt cười, đã
 say chàng đã tỉnh bài làng ra. Tiểu-thơ
 thấy vậy vội hét con Hoa-nô (là Kiều)
 nói: « Nếu mầy khuyên chẳng cần chén
 cần chén, thì tao đánh đờn mầy! » Ôi
 thôi! Thúc-Sanh nghe Hoạn-thơ nói vừa
 dứt lời, lại càng thêm nát ruột, tan hồn,
 nên Kiều mời chén nào, phải ngậm như
 ngậm bỏ-hòn, mà phải uống ráo ngay!
 Tiểu-thơ khi tỉnh cười, giã say mà nói:
 Chưa xong cuộc rượu, lại thêm bày trò
 chơi ra; mới nói với Thúc-Sanh rằng:
 Con Hoa-nô này đủ mọi tài nghệ, để tôi
 bêu nó thử gạo một bản đờn cho chàng
 nghe! Kiều nghe nói biểu đờn, thì đã
 choáng-váng tê-mê; nhưng phải vưng lời
 mới ra trước bình the mà vận đờn (lên
 dây đờn). Lúc Kiều đờn nghe ra tiếng
 đờn như là: khóc, như than với Thúc-
 Sanh đó, nên khiến người trên tiệc (là
 Thúc-Sanh) nghe đến như tan-nát lòng
 vậy! cũng trong một tiếng tơ đồng mà
 người, ở ngoài thì cười rộ, mà người
 ở trong thì khóc thắm! bởi vậy nên
 thỉnh-linh hột châu rơi lã-chả, khôn cầm
 đặng; nên chàng Thúc-Sanh cúi đầu mà
 chùi lén nước mắt hoai, Tiểu-thơ thấy
 vậy lại hét con Hoa-nô nữa. lại hỏi sao
 đương cuộc vui, mầy lại khây khúc đoạn
 tràng ấy chi cho chàng thắm vậy? Sao
 mầy không biết ý từ vậy? Làm cho chồng
 tao buồn-bà, có phải tội là tại mầy không.
 Ôi thôi! Sanh nghe nói thì thắm-thiết
 bối-hối, nên làm bộ vội vàng nói nói, cười
 cười cho qua buổi đó.

DIỄN TÍCH

- (1) Con Hoa, là: Hoa-nô, dây tơ gái,
 ấy là nàng Kiều đổi tên là Hoa-nô.
- (2) Bỏ hòn: dằn lăm, có kẻ kêu là bỏ
 hòn.
- (3) Cười nụ là: cười rộ, khóc thắm
 là khóc lén. Khi Kiều đờn tiếng-đờn nghe
 ra như là: khóc, như than với Thúc-sanh
 vậy; nên Thúc-sanh ngoài mặt thì cười,
 còn trong lòng thì đau đớn thắm thiết
 khóc thắm. Nên chữ ngoài là ngoài mặt,

chữ trong là trong lòng. Có người cắt
 nghĩa như vậy nghĩa cũng thông; người
 ngoài là: Hoạn-thơ, người trong là: Thúc-
 sanh.
 (4) Giọt Tương là: giọt nước mắt, bởi
 có tích bà Nga-hoàng khóc tại sông Tương,
 nên tục gọi nước mắt là giọt Tương.
 (Sau sẽ tiếp theo)
 TRƯƠNG-MINH-BIỆN

*Các ông đã cho vay hay chưa?
 Ai chưa cho vay thì phải lo mà
 cho đi.*

Minh tạ Lương-y

Xả-trạch, le 26 Septembre 1918.

Monsieur Nhị-thiên-Dương,
 Kính lời thăm ông được mạnh giỏi,
 sau này tôi tỏ lòng cảm tạ cùng ông; vì
 có công bào chế thứ thuốc Sưu-độc-linh-
 được thiết là mẫu nhiệm.

Tôi dùng thứ thuốc ấy chẳng bao lâu
 mà lành bệnh, ăn uống ngon nay
 lành mạnh như xưa, thiết nghĩ đều hai
 chữ Nhị-Thiên trong bia bán ít lời cảm
 tạ cùng ông xin ông nhậm lấy.

Xin ông vui lòng gửi cho
 tôi mấy thứ thuốc kê ra sau đây:

- 2 Hộp Phụ khoa kim phụng
 hườn..... 2\$00
- 2 Ve thanh tạng hườn..... 0.80
- 1 Hộp Bánh cam tích..... 0.90
- 2 Ve Sanh phát bá thảo giu.. 0.60

Xin ông gửi contre remboursement
 cũng như khi trước, tôi uống hết đau
 thì có lẽ ngày sau họ mua của ông nhiều
 nữa.

Adresse:
 Monsieur NGUYỄN-NGỌC-HAY
 Caporal de la Société des Plantations de
 Xả-trạch par Honquan

*Đừng bòn sèn, cho vay là giúp quê-
 hương mình.*

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực
 nhất trong cõi Đông-Dương, mỗi
 tuần lễ hát bản mới của hãng
 Pathé-frères làm ra tại Paris.
 Ông Léopold đã lập nhà hát tại
 Saigon trên 25 năm nay thiên hạ
 đều biết cả. Nhà hát bóng Casino
 hát nhiều lớp lạ, hay và vui lắm.
 Cái máy hát cũng tốt, chói hinh
 tỏ rạng và không rung, coi không
 mỏi mắt.
 Từ đây sắp tới tuần nào cũng
 có hát vài lớp tướng COURRIER
 de WASHINGTON, nhiều
 mẫu nhiệm hay lắm.

*Đức-quốc thường nói ai mạnh
 thì hơn. Vậy mình, phải trả lời
 rằng ai nhiều tiền thì thắng.*

TRƯỜNG NGUYỄN-XÍCH-HÔNG

Trường này rộng rãi sạch-sẻ,
 mây vị giáo-sư dạy dỗ cũng
 siêng năng kĩ-lưỡng, chỗ ăn chỗ
 nằm của học-trò cũng có người
 chăm nom săn sóc tử tế. Nhưt
 là đồ ăn của học-trò lại càng
 sạch-sẻ quý-trọng vô cùng.

Lục-châu chủ quán-tử có con
 có cháu cũng nên đăm đên đó
 mà cho nó học, chắc sao liệt-vị
 cũng được vui lòng, khỏi lo sợ
 nghĩ ngại đều chi cả.

*Mình phải dậu của với mẫu-quốc
 mà trừ Đức-tặc cho mau.*

Lời rao

Kính rao cho Lục-châu có bác được hay. Ngày 26 tháng 8 Annam năm này tôi có giao 503 \$ 00 cho tên Tống-văn-Ôn kêu là bác Tư-làm chauffeur coi xe hơi cho tôi. Được sai nó đi Saigon mua đồ làm nghề theo việc sửa xe. Nhưng mà nó lấy bạc bỏ trốn mất. Tôi có làm tờ cơ trình quan Biện-ly đủ phép, nay tôi xin rao cho cô bác hay, nếu ai biết tên Tống-văn-Ôn kêu là Bác Tư làm nghề chauffeur xe hơi ở chỗ nào, thì trình cùng quan tuần phòng hoặc là hương chức bắt nó, rồi đánh giấy phép cho tôi hay, tôi đền bắt thì tôi sẽ chịu 30 \$ 00 công khó cho người điếm chỉ.

Nếu tôi cáo gian cho nó thì tội ấy về tôi. Nay kính rao, M. LÊ-HỒNG-CÔN. Hội-đồng địa hạt Cai-tàu-thượng. SADEC

Người ta cho con ra đánh giặc, mình phải đem bạc ra cho vay.

THÚ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc) (VOYAGE DE GULLIVER)

ĐOẠN THỨ BA

Giàng-hồ quen thói cũ, Đong-hải thầy chuyện kỹ.

Tôi chỉ nói rằng tôi ở dưới tàu trọn 9 tháng, đến ngày 3 Juin 1706 mới về lối nước Hồng-mao. Tôi xin với chúa tàu cho tôi thả đó đạt cửa tôi cho Chúa tàu mà trả tiền tàu. Chừng tôi về tiệm được vợ con tôi sẽ đem tiền đến mà chuộc. Chúa-tàu nghe nói thì trách tôi hết sức, bởi vì người nói người không có ý muốn ăn tiền tàu tôi bao giờ, chúa tàu này thiệt là tư-tế, người thấy tôi không có tiền lại còn cho tôi mượn tiền đặng mượn xe chớ đồ và mượn người dắt đường cho

tôi về nhà nữa. Tôi hết lòng cảm tạ sự bảo tâm của người, và ân cần mời người như khi nào có rảnh xin ghé nhà tôi chơi. Trong lúc tôi về nhà, đi dọc đường tôi coi nhà, cây thú cùng là người ta đều nhỏ quá. Trong trí tôi tưởng đâu tôi còn ở xứ Ly-Ly-bu nên tôi gặp ai tôi là ôm sôm-biểu họ tránh đường cho tôi đi kéo tôi đập nhảm. Họ thấy dạng cao kỳ như vậy thì họ tưởng tôi thị đời, may chớ không họ đánh tôi cũng chết. Tôi đến đổi quên đường vô nhà. Chờ g tới cửa có một đứa đầy tớ ra mở cửa. Tôi cúi đầu mà bước vô, vì sợ đụng đầu. Bây giờ tôi nhớ lúc ấy mà tôi còn hồ hồ thăm, vì bộ tôi in con ngỗng di ngan cửa ngò mà làm bộ cúi đầu vậy. Vợ tôi nghe tôi về lật đặt chạy ra mà hung tôi. Tôi liền cúi đầu xuống ngan đầu gối nó, bởi vì tôi tưởng nếu tôi đứng ngay lưng nó hung không tôi. Con gái tôi chạy ra mà bộ tôi dường như không thấy nó vậy, bởi

vì tôi quen tật đứng thì ngược mặt ngó lên trời boái. Tôi coi bạn bè trong nhà và bằng hữu đến thăm như ngón tay, còn tôi là ông hổ vậy. Tôi hỏi vợ con tôi vậy chớ ở nhà đôi khác lắm hay sao mà hình tích còn không đầy một năm vậy. Ai nấy nghe hỏi đều tặc cười và thấy cứ chỉ của tôi khác thường nên cũng tưởng tôi điên. Tuy mấy sự này không đáng chi, song tôi cũng tỏ hết cho khán-quan hiểu cái thói quen nó hay đổi đời trí người như vậy. Tôi ở nhà được một ít lâu mới quen lữ theo tánh xưa được. Vợ tôi quyết không cho tôi vượt biển bằng ngàn như vậy nữa và tôi cũng hết muốn chầu lưu. Song như nguyện như thử mà thiên lý vị nhiên. Xin khán-quan coi sau đây thì rõ. Đây tôi xin dứt đoạn thứ nhì chuyện lưu lạc của tôi. (Sau sẽ tiếp theo). N. C. M. Đ.

Nước màu nhuộm TÓC VÀ RÂU

Một cách mau lẹ hiệu D. RICHARDS

Nước màu này tốt nhất, chặm một chút thì thầy tóc râu đổi ra màu Đò dọt. — Đò sạm. — Hay là đen huyền

Theo ý mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là tự nhiên. Hề dùng thì thầy hiệu nghiệm, đã đều tốt mà chẳng hề phai lợt. Dùng nước màu này rất tiện, không mục tóc, mà làm cho tóc mềm, mượt và không rụng được. Gửi cho hàng một cái mớng đa 4 quan tiền tây thì hàng sẽ gửi nước màu cho.

HÀNG A SEGUIN Rue de Moulis

Môn bài số 153 tại BORDEAUX có trữ bán

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng đường Luro môn bài 99 và 101. (Đặt-hộ) Saigon TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính chào Lục-châu quý khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mui, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-ti bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ bắt kè xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe, sơn xe. — và sửa xe.

Có xin quý khách có dịp đến Đặt-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiếu mua giúp là: ngói, thì tôi rất cảm ơn hạ cò. Còn chớ quý khách ở xa muốn gửi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cũ tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-ti, đồ bắt kè đa tây nơi tiệm Thái-Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khái

GRAVURE

SUR MÉTAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay, khắc đủ kiểu con dấu đồng và mù thung. Có chạm mộ bia đá cẩm thạch để mã. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho quý-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chớ tôn chiểu cò tôi rất cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

ĐƠN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đờn có danh tiếng, lập một bọn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rành rề đủ các thứ bản theo các thứ nhạc Langsa; Marches, Pas Redoubles, Polkas, Mazurkas, Valses, Overtures, Fantasia, Airs Nationaux và Marches funèbres) cùng hát các bọn bên phương tây.

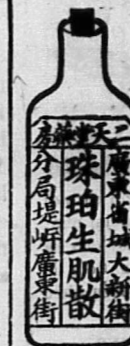
Đã hơn ba năm nay, bọn này có dự nhiều đám tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ do hội người Langsa, Annam; tại Bón-kèn đường Kinh-lập, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-tinh đến nghe danh, lợi các nhữ-páo Langsa cũng đều khen.

Vậy trong Lục-châu, quý ông quý bà, như có dịp chi, hoặc nghinh hôn, tang chế, ăn lễ tân quan, nên viết thơ cho ông SERSOT, mà thương nghị; giá cả danh rành, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẹ; trước lễ đờn giúp cuộc vui theo kiem thời, và làm cho đẹp lòng quý ông quý bà chẳng nề tốn của mà xem thầy con nhà Annam càng ngày càng tân lộ.

Monsieur SERSOT,

Chef de l'Harmonie Indigène, N° 55, Rue Richaud SAIGON

CHÂU PHÁCH SANH CƠ TẮNG

Thuốc Châu-phách-sanh cơ-tắng này chuyên trị về ngoại-khoa; những ghê độc lở loét lâu ngày mà không lành phải dùng thuốc nước trừ độc của tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG mà rửa, rồi xức thuốc tắng này vào nơi mấy chỗ đau thì thấy hiệu nghiệm liền.

Giá mỗi ve là... 0\$20

Tại tiệm Nhị-Thiên-Đường có bán.

Pháp-Việt khách lâu (HOTEL DE FRANCE)

Phòng vi sạch-sẻ rộng rãi mát mẻ vô cùng, bởi bạn lẹ lãn, hồ đều có đó. Lục-châu chớ quên-từ có đi xin ghé lại nghỉ ngơi, chắc sao chớ quên-từ cũng được vui lòng tại chi.

大擴相影樓興鏡 KEN-CHAN-LAU TIỆM CHỤP HÌNH VÀ NỘI HÌNH NHỎ RA LỚN Số nhà 236, đường Thủy-binh CHOLON

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có nhiều tay thợ lấy hình rất khéo thượng hạng. Và lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc, đều là đồ thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh tiếng lên Thái-tây gửi lại.

Xin chớ quý khách muốn lấy chơn dung tốt, làm của dầu tích để đời, mời đời gót ngọc đèn tiếm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức nam nữ, bày biện phong-quan. Lại có nhiều tâm cảnh vẽ, nước non, cây cối, lầu đài rất lạ mắt. Nhà tiếp khách, chia riêng bên nam bên nữ, mà giá thiệt nhất rẻ. Chư-vị vui lòng quang-cổ húng tôi hết sức hoan-ngình.

GIÁ TIỀN

Table with 5 columns: Cách thức hình, 9x12, 13x18, 18x24, 24x30. Rows include items like 'Giấy citrate láng hai tâm', 'Thêm mỗi tâm', 'Giấy gélatine bromure hai tâm', etc.

Như ai muốn kêu đi chụp chỗ nào xa hơn thì phải chịu tiền hành phí.

LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN

Table with 2 columns: Item, Price. Rows include 'Giấy gélatine bromure', '50x70', '70x100', '75x150'.

CẦN KIẾP.— Phải trả trước phần nửa tiền đặc cợc.

GIÁ HÌNH CHỤP VỞ CARTES POSTALES 12 tấm..... 4\$00 || 6 tấm..... 2\$50

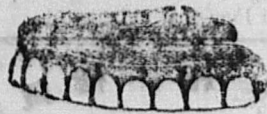
Tư-lý-nhơn LÊ-HUY-NAM phí lộ

露拔南輝黎人理司

TRIỆU - CƯƠNG

TRỒNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT
Theo cách Langsa

188, ruedes Marins - Cholon.

Nay đời văn-minh; phàm con người thì có ngu-quan là thể diện trước mắt, thứ nhất răng trong miệng mình là cần dùng hơn hết, nếu hư hay là rụng hết một hai cái thì khó coi, nên phải trồng lại thì coi mới đáng. Hồi đời xưa có bà Nữ-Hoa liệng đá và trời; còn ngu-quan của con người có người không toàn vẹn, như răng cũng vậy có cái cao thấp, ra, vô, mà nên phải chữa mới cho bằng phẳng, thiên ượng tự nhiên biết ngon, như sông rạch có lỗ phải lấp bỏ lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoài quốc học với mấy ông danh tiếng bên Âu-châu về sự trồng răng khéo léo làm thiệt là không ai bì kịp, chẳng phải tôi dám khoe tài với chư quý vị, như cao su và răng của tôi làm thiệt là khéo lắm, chẳng hề thình không hư hề. Còn lấy vàng làm răng hay là bít răng coi sáng đẹp ngộ quá, đời nay có nhiều người dùng. Tôi cũng đứng bảo lãnh trong một năm như có hư tôi sửa lại không ăn tiền. Tôi cũng có làm con mắt bằng chai cho mấy người một con mắt. Chư quý vị như muốn trồng, và, chữa, bít xin đến tiệm tôi nghị định tôi sẽ tính giá rẻ cho và làm cho thiệt khéo chẳng sai.

Triệu-Cương cần khải

Cho chư khán quan hay

Tiệm HOA-CHƠN-DUNG có danh tiếng của M. Nguyễn-Đức-Nhuận ở ngang gare xe lửa Giadinh, nay đã dọn ra Đát-hộ, kế bên rạp hát bóng CASINO DE DA-KAO (Đát-hộ), đường Luro, môn bài số 107.

Vậy kể từ ngày 25 Septembre trở đi, khán quan có gửi thơ, hoặc gửi hình đến về thì xin để bao như vậy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
N° 107, Boulevard Luro, Dakao
SAIGON

Tiệm Hiệp-Thành TẠI MYTHO

Kính cùng chư quan-tử trong tỉnh Mytho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để làm Đại-lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng đại-lý cho hai tiệm mộc Lái-thiếu của ông Nguyễn-long - Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ bàn, tủ, ghế, dĩa, băng cây đánh mộc như: gỗ, trắc và cẩm-lai vân vân. Nước mắm đã ngon, mà ghế bàn cũng khéo. Lục-châu đều nghe tiếng đã lâu. Cúi xin chư ông lấy lòng cõ cạp, đến giúp bạn đồng bang, thì tôi thâm cảm chẳng cùng.

Mytho, Hiệp-Thành
Ch ú-nhon, T. AN-QUYÊN Cần khải.

Chư-vị cần dùng các thứ con dấu xin đặt nơi tiệm tôi, cách làm đã kỹ càng mà giá lại nhẹ. Có Catalogue các thứ con dấu mới in xong năm 1918, xin liệt vị gửi thơ cho bản tiệm thì bản tiệm sẽ gửi đi liền để liệt vị lựa kiểu khéo mà dùng.

T.-KHANH-LONG
Cần khải

TRẠI THỢ MỘC MICHEL Nguyễn-hiệp-Hòa

Tại chợ Lái-Thiếu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là:

Bàn ăn mặc-dá dài, có cần 2 k. — Bàn ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4 trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-cây. — Bàn xây cốt mặc-liền. — Bàn 12 trụ. — Bàn khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3 kiêu. — Váng một chơn tiện, văng gỗ hai, và văng ba. Tủ thờ, cần 3 kiêu; Tủ áo, Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Parie parapluie et chapeau), Trụ kiền (co'or: ke) ghế bần-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiêu, ghế Băng nguyệt, bàn viết 3 kiêu, văng một băng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiêu thời, băng cây trắc, cẩm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc, thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.

Xin quí ông có muốn dùng các món đồ chung dọn trong nhà, thì xin gửi 1 l, hay là thân bành đến tại tiệm tôi, tại chợ Lái-Thiếu đường ra công-xi heo (Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quí-vị.

CHỦ TRẠI MỘC.
cần khải

LỜI RAO

Kính cùng tôn băng quan khách được hay: Nhà gỗ hiệu DƯƠNG-HUE-VINH-PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn bài 53, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh aub, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn, lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thí ân một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi lễ hiển khinh sĩ là thể nào.

ANTOINE BÀU, đôn kính.
N° 53, Amiral Courbet.

Bijouterie Saigonnaise TIỆM Minh-thành-Hoà

BÁN ĐỒ NỮ TRANG
33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư quí-khách đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiêu-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-binh (Rue des Marins) số 184 tục danh là hàng cháo-múi, nên tôi thường hiểu ý quí-bà quí-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và hué-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn quí-bà chiểu cố cho người đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp hùng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính
NGUYỄN-VĂN-LẠC dit BẮY-KHOÈ

PNOM-PENH-BAZAR TRƯƠNG-XUÂN

BÁN SỈ BÁN LẺ

- Nước áo hành-tô, ô-xa-cờ, kiêu đẹp, N° 902/8 — thứ lớn 12 nút..... 0 50
- Nước áo hành-tô, ô-xa-cờ kiêu đẹp, N° 902/8 — thứ nhỏ 12 nút..... 0 20
- Nước áo sơ-mi (chemise) xuy vàng, mỗi bộ 5 nút — 12 bộ..... 2 40
- Lược sừng gò tóc cúp — 12 cái..... 2 50
- Đồng-hé, tàu lạng, kiền đồ hlab, hình có khuôn, chưng đèn, xe hơi, xe ngựa nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác thứ (đó trẻ chơi) 0 90
- Cartes postales giặc châu một trăm... 2 50
- Khăn bàn lông dệt bông hoa hoè, 0=67 x 1=45, 12 cái..... 10 \$00
- Giày viết thơ, mỗi hộp 50 cừ, 50 bao đôi có màu
 - « Tolle Superdine » 12 hộp..... 9 85
 - « Cosette » 12 hộp..... 9 80
 - « Idylle » 12 hộp..... 8 55
- Bao thơ vàng thứ thường một ngàn cái. 3 00
- Bàn chải răng, 12 cái..... 1 30
- Gửi contre remboursement. Ai mua từ 10 \$ 00 trở lên phải gửi trước đặt cọc 1 \$ 00, ngoài trả mỗi hàng cũ.

Le Directeur Gérant:
LI THỤ ĐỨC
26 Quai Piquet, Pnom-Penh.

ĐÀO - MỸ - THANH

ở đường d'Espagne, số 33, Saigon

TIỆM KHẮC CON DẤU BĂNG ĐỒNG VÀ CAO-SU

CHẠM BĂNG ĐỒNG,
BĂNG ĐÁ CẨM THẠCH

Kính cùng chư quí-vị đặng tường; tôi có lập tiệm khắc con dấu đồng, chàm băng đồng, băng đá cẩm thạch, và các thứ con dấu có ngày tháng, có số, dấu chữ nổi (Timbre sec), tôi cũng làm được con dấu Xi-kên. Như chư quí-vị muốn dùng thứ nào thì tôi làm được theo ý muốn và giá rẻ, như chư quí-vị muốn dùng catalogue, xin viết thơ cho tôi, tôi vui lòng gửi đến.

CÁO BẠCH

Kính trình quí-vị đặng rõ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bài số 87, Saigon để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hồ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hút, tủ sắt, v.v. Có khác các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chàm đá cẩm thạch, vân vân...

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ nhất là các thứ manehons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) quí-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc gì thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiểu cố chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois
LÊ-TRIỂN-CHỨC
87, Rue Catinat - Saigon.

東 DAI - DONG 太

49-51, Rue Duperré, 49-51

SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-răng và bích răng

GIÁ RẺ LẮM!!

法新牙國購美

TIỆM TRỒNG RĂNG

THEO KIỂU HUÊ-KY

N° 195, rue des Marins — Cholon.

M. Chan-Kuan-Minh 曾

女 Mme Quan-Dai 文

Nay chúng ta sanh nhâm đời Văn-minh phải cải cựu hoá tân; thứ nhất răng trong miệng minh, nếu hư rụng một 2 cái, chẳng những là khó coi lắm, mà lại làm cho cực mình khi ăn uống. Nếu rụng đâu trồng lại đó, cưa sửa cho bằng thẳng thì coi mới đẹp, và ăn uống tự nhiên khỏi cực lòng mà lại nói nói cười cười thêm có duyên nữa.

Nguyên tiệm của 2 vợ chồng tôi trồng răng đây có thứ tự như đời ông con trai thì tôi ra công làm, còn phận đời bà con gái thì có vợ tôi làm chẳng phải xua hó như nơi khác. Tiệm tôi trồng răng đây, thật là theo kiểu thức Huê-kỳ, như răng trắng răng đen, đủ các thứ màu, và bích răng hoặc vàng Tây hoặc vàng Annam v. v.

Sửa răng không hề làm đau nhức chi hết, mà cách làm như thầy đều chắc chắn hẳn hoi. Vậy xin chú qui-ông qui-bà khi vào có cần dùng về việc trồng răng, bích răng hoặc cưa sửa lại cho bằng thẳng, thì xin chịu khó đời gót ngọc đến tiệm tôi một chuyến mới rõ là công tôi làm thiệt đáng tiền.

Nay kính.

QUYNH-MY

NGUYỄN-NGỌC-CU'

84 20, đường Amiral-Courbet

(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, lăm, cám, trà-hột, trà-tận, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rộng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gọi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ từ từ. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay ăn muốn dùng cơm tháng cũng được. Lại có chỗ nghỉ ngơi thong thả xin chú ông ghé chơi một phen thì sẽ.

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. — Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-đông, ông Lương-y Vi-Tê-Sanh chủ ra.

Suru - Độc - Linh - Dược

(TRƯỚC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liêu là một mả giặc lớn trong đời văn-minh thế-giới, hễ mang lấy nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bịnh rất hiểm, rất độc, cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-hùng hào-kiệt, có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cũng tuyệt giống, hoặc đi (truyền lại cho vợ con, họ cũng đều tại dùng làm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bịnh Hoa-liêu cũng dễ nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy dặng nhiều cái mả tộ mà nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bịnh Hoa-liêu hay dùng những vị Bá-đậu-sương mà xử cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đặng xuống, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa dặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi mạch máu, chớ không phải là ở hoai một chỗ, nếu xử như vậy mà xử ra mấy nơi mạch máu trong cả châu-thân dặng sao? Bất quá là rúc cái nhiệt độc nó dưng hành mà cho xử ra, hoặc cho nó hạ xuống, dặng mà làm cho bịnh giảm xấp thời đó mà thôi, chớ nói lành chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là làm to làm đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ-ý, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-y dặng nghiệm cứu các chứng bịnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, để mà cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hòa-bình, không ngun không xử lăm, bịnh nặng thì mỗi ngày xử hai lần, còn bịnh nhẹ thì mỗi ngày xử một lần, không đau bụng, cũng như thế người mạnh lại dấn vào các nơi mạch máu mà đuổi các chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là nơi thở mà ra. Dầu cho người không phải bịnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch mạnh mẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khoẻ khoắn.

Chú trị các chứng bịnh Hoa-liêu kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương,
- Tian-la lở loét,
- Đau bịnh hột-xoài,
- Huyết kho huyết độc,
- Ghê độc lấy lựa,
- Hạch nơi chỗ độc,
- Bán thân bất toại,
- Dương-mai mọc mụt,
- Ung thư nhọt ghê,
- Lát voi lát đóng tiền,
- Vô danh thủng độc,
- Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bịnh này thì xin đừng có tiết tiết, hãy mua mà uống, vì thuốc này trừ dứt nạn chẳng còn tái đi tái lại nữa.

Cách dùng: Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hột, uống mỗi lần ba hột sau khi ăn cơm trưa và tối, phải tắm mỗi ngày một lần và phải cứ ăn chua, để sống ăn.

Mỗi hộp thuốc nước và thuốc hột, giá là..... 3\$ 00

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÃNG MOITTE VÀ CÔNG-TY

BLANC và HAUFF

Đường Catinal, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra ve)

MAU DE TABLE NATURELLE

Perrier

Le champagne des eaux de la source
CHATELAIN, BRASSERIE, WINE, LIQUEUR

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condensé

Vàng sữa béo lăm

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD; viết rõ ràng lăm.

THƠ Thiện ác hữu báo

Thơ này đặt theo điệu lục-bác, vần câu xuôi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đáng để mà làm gương cho hậu thế. Liệt-vị cũng nên mua để cho em trẻ nó ngâm nga mà chơi, tưởng cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-văn-Cần, số 157, đường Catinal có bán.

Lời rao

Kính cáo cùng chư quý ông, và quý thầy dặng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mít chủ tiệm bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin quý ông và quý thầy nhằm lúc nhàn du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

Nguyễn-văn-Mít
49, rue d'Ormay, 49 — SAIGON

DẦU XỐ

Cửa nhà thuốc

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

38, Rue de Canton, à Cholon

Mỡ dầu xố này của hân-đường kể lòng nghiệm cứu mà chế ra, rất nên thanh lương sạch sẽ, những người nóng nảy rong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc nóng cảm nhứt đầu, hoi miệng, ăn không dặng tiêu, đường đại tiện huất bần

hề dùng thứ dầu này mà xử thì thấy hiệu nghiệm luôn:

Cách dùng:

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước cà-phe mà uống;

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nít { 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh
6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh

Giá mỗi ve..... 0\$20

Thuốc bột chà răng

Cửa nhà thuốc

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

38, Rue de Canton, à Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều người chưa bao làm tuổi mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ phương để chà răng là đồ rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bốn đường chúng nệ nước nướu, và tám người cứu mà chế tuyên ra một thứ phương tốt, đã làm cho thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà súc miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng đã sặc mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đau nhức chi chi.

Mỗi hộp giá là..... 0\$30